

STATENS BARNEHUS BERGEN

ÅRSMELDING 2011

INNLEDNING

Statens Barnehus Bergen har vært i drift i fire år. I brev fra Justisdepartementet av 29.04.11 gjøres det klart at Barnehusene blir en permanent ordning. Samtidig er det foretatt navneskifte fra *Barnehuset Bergen* til *Statens Barnehus Bergen*.

De siste tre år har vi hatt et stabilt aktivitetsnivå i forhold til antall barn. I alt 248 barn har vært i direkte kontakt med Barnehuset i 2011. Det er gjennomført 228 avhør i straffesaker og gitt konsultasjon og rådgivning i 104 i saker i tillegg til dette. Det har kun vært et avhør av én voksen utviklingshemmed i Barnehuset.

Oppfølgingstilbudet ved Barnehuset er utvidet og vi gjennomfører flere standardiserte kartlegginger og flere barn får et behandlingstilbud. Det har vært en økning i medisinske undersøkelser.

Barnehuset har i år, som tidligere år, hatt fokus på å utvikle spesialisert kompetanse på overgrep mot barn. En stor del av dette arbeidet skjer ved å være representert i ulike nettverk både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. I tillegg anser vi det som svært viktig for videre utvikling av Barnehuset å være oppdatert på forskning og praksiserfaring innenfor feltet.

I 2011 ble det igangsatt en nasjonal evaluering av landets barnehus som skal ferdigstilles i juni 2012. Vi ser frem til en bred og helhetlig evaluering.

VÅR VISJON

Statens Barnehus Bergen skal gjennom aktiv samhandling fremme trygghet, god helse og rettsikkerhet for overgrepsutsatte barn.

Kristin Konglevoll Fjell

Leder, Statens Barnehus Bergen

MANDAT OG FØRINGER

Grunnlaget for innføring av Barnehus er et tverrdepartementalt engasjement. Barnehusene er et resultat av samarbeid mellom Helse og omsorgsdepartementet, Barne- og likestilling departementet og er underlagt Justisdepartementet. Ved innføringen av Barnehus ble det administrative ansvar lagt til Politidirektoratet og tilknyttet politidistriktet der Barnehusene er plassert.

Målgruppen er barn samt voksne utviklingshemmede utsatt for seksuelle overgrep, vold og som er eksponert for vold i nære relasjoner.

Det er en forventning om at Barnehusmodellen skal gi bedret rettsikkerhet for barn utsatt for overgrep og at vi skal legge til rette for helhetlig håndtering, støtte og behandling.

Vårt mandat beskrives i rapporten *Barnas hus 2006*, i tillegg til lokale prosjektrapporter og oppdragsbrev fra Justisdepartementet og Politidirektoratet.

Lederne for Barnehusene møtes regelmessig for å diskutere felles utfordringer og drift.

ORGANISERING

Statens Barnehus Bergen er et regionalt tilbud og dekker i dag fylkene Sogn og Fjordane og Hordaland. Befolkningsgrunnlaget er på 592.000 innbyggere og består av 33 kommuner i Hordaland og 26 kommuner i Sogn og Fjordane fylke. Regionen innbefatter to politidistrikt, Hordaland og Sogn og Fjordane politidistrikt.

Barnehuset er administrativt knyttet til Hordaland politidistrikt og er en del av Felles administrativ enhet (FAE). Samtlige i Statens Barnehus Bergen er fast tilsatt som sivile i politiet.

RESSURSSITUASJON

Barnehusene er lagt under Justisdepartementet og oppdraget er tillagt Politidirektoratet som også fordeler de økonomiske midlene til politidistriktene. Barnehusene sine midler ble i 2011 ikke lenger øremerket. Midlene ble tildelt i rammen til politidistriktet. Dette skaper utfordringer i forhold til at Barnehusene nå er en del av politiet og at Barnehusets oppgaver nå blir prioritert sammen med politiets øvrige oppgaver. Barnehuset i Bergen erfarte en nedgang i budsjettildeling for 2011, noe som medførte et lavere aktivitetsnivå regionalt og nasjonalt. Barnehuset ønsker i fremtiden en trygging av økonomien og vil hevde at dette bør tildeles fra et nasjonalt nivå for å sikre lik fordeling til Barnehusene og fortsatt utvikling av Barnehuset som et kompetansesenter.

ANSATTE I STATENS BARNEHUS BERGEN

I hele prosjektperioden har Statens Barnehus Bergen hatt en stabil personalgruppe. Seks ansatte med ulik faglig bakgrunn er fordelt på fem og en halv stillingshjemmel. Vi har en kortere periode i 2011 hatt praksisplass for en person i merkantil stilling. Høsten 2011 hadde en psykologistudent sin praksis ved Barnehuset.

Barnehuset har avtale med Barneklubben på Haukeland Universitetssykehus om medisinsk personell tilsvarende ca. 15 prosent stilling for utføring av rettsmedisinske undersøkelser.

INTERNASJONALT SAMARBEID

Det er etablert et internasjonalt samarbeid som består av representanter fra de nordiske landene, med bidrag fra erfarne ledere fra Barnehus i USA. Målet er blant annet kompetanseutveksling og harmonisering av fremtidig forskning og utvikling. Det arbeides for felles kriterier for Barnehusene i Europa. De norske representantene i gruppen har ansvaret for koordinering i den nordiske nettverksgruppen frem til mai 2012. Det arbeides også med etablering av et verdensomspen-

© Tore Landro

nende internasjonalt nettverk og det nordiske nettverket er pådrivere sammen med nasjonalt nettverk i USA. Statens barnehus Bergen ledet et nettverksmøte i Tampere i Finland i september 2011. Vi bidro også med foredrag om utvikling av Barnehus sammen med øvrige internasjonale aktører innen feltet.

FAGLIG TILBUD

Statens Barnehus Bergen skal gjennom aktiv samhandling fremme trygghet og rettssikkerhet for overgrepsutsatte barn.

Målgruppe for Barnehuset er barn, samt voksne utviklingshemmede, som har vært utsatt for seksuelle overgrep, vold eller eksponert for vold i nære relasjoner.

SENTRALE MÅL FOR BARNEHUSET

God ivaretagelse og økt rettssikkerhet for barn og utviklingshemmede voksne i dommeravhør.

Redusere belastning for barn og pårørende ved å tilrettelegge for en helhetlig ivaretagelse.

Legge til rette for rask hjelp og behandling.

Utvikle samarbeid og sikre god informasjon mellom faginstanser.

Rask igangsettelse og gjennomføring av dommeravhør, videre hjelp og oppfølging.

Tilrettelegge for økt kunnskap og forskning på feltet.

DOMMERAVHØR

For barn opp til 16 år og for utviklingshemmede er dommeravhør regulert i str.p.l §. 239 og i *Forskrift om dommeravhør og observasjon m m* fra 1998. Det er en dommer som formelt leder avhøret. Den ansvarlige tingrett utnevner en særlig skikket person til å utføre avhøret. Praksis er at dommer utnevner en politi med særskilt utdanning fra Politihøgskolen i Oslo. Dommer kan om nødvendig kommunisere direkte med avhører under selve avhøret.

Statens Barnehus Bergen har lokaler med barnevennlige mottaks- og oppholdsrom. Samtalerom har videoopptak til bruk i etterforskning og for bevisopptak. Dommeravhør video-overføres direkte til storskjerm i et annet rom på Barnehuset, det såkalte dommerrommet. Teknikken styres av konsulent ved Barnehuset.

Barn som grunnet alder (over 16 år), eller av andre grunner ikke blir avhørt i dommeravhør, blir som hovedregel avhørt av politiet.

OPPFØLGING OG BEHANDLING

Statens Barnehus Bergen gir tilbud om en samtale umiddelbart etter avhør til alle barn og dem som følger barnet. Her får de informasjon om Barnehuset sitt tilbud, mulige reaksjoner barnet kan få og råd i forhold til ivaretagelse av barnet den nærmeste tiden. Barnet får tilbud om en ny samtale sammen med aktuelle pårørende for å avklare videre oppfølging og eventuelle behandlingsbehov. På bakgrunn av barnets og familiens behov og ønsker, kapasitet på Barnehuset, kompetanse og tilgjengelighet i det øvrige hjelpeapparat, kan det enten gis behandling, støttesamtaler fra Barnehuset, eller det kan gis bistand til å etablere kontakt med andre instanser.

Barnehuset benytter kartleggingsverktøy som inkluderer screening av traumereaksjoner, foreldre-reaksjoner og foreldrestøtte. Det gis også tilbud om annen type kartlegging. I 2011 ble 61 barn kartlagt i Barnehuset med standardiserte kartleggingsverktøy.

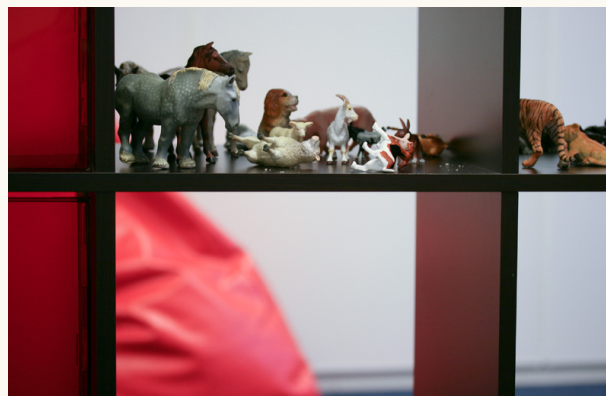
I alt 58 barn og deres omsorgspersoner har fått behandlingsoppfølging ved Barnehuset i 2011. Barnehuset sørger for henvisninger eller henviser via Barnehusets lege til annet hjelpeapparat ved behov.

BARNEHUS-MODELLEN FOR HELHETLIG TILNÆRMING MED FOKUS PÅ BARNET

- Trinn 1: **Tverretattlig samarbeid i alle saker**
Trinn 2: **Kriseintervensjon/tilbud om samtale**
Trinn 3: **Kartlegging/vurdering**
Trinn 4: **Behandling/overføring til lokalt hjelpeapparat**
(ved behov)

MEDISINSK UNDERSØKELSE

Barnehuset har avtale med Barneklubben, Haukeland Universitetssykehus, om å utføre medisinske undersøkelser av barn. Lege og sykepleier med spesialkompetanse

utfører undersøkelsene på Barnehuset. Lege kommer til Barnehuset én gang per uke. Medisinsk personell er ansatt ved Barnehuset og når de arbeider ved Barnehuset. Journaler blir ført i helsesystemet og opplysningene er underlagt Helse Vest sine pasientsystemer.

For akutte undersøkelser som ikke kan utføres de dagene lege og sykepleier er på Barnehuset, har sykehuset opprettholdt sine rutiner for mottak av akutte saker.

Politi og barnevern kan be om undersøkelse på Barnehuset. Det utføres også undersøkelse av barn etter ønske fra foreldre eller barnet selv. Det kan være svært viktig at barn og foreldre blir trygget i forhold

til at barnet ikke er skadet etter overgrep. Dette kan også tenkes å være viktig for barnet senere i livet.

Lege deltar i drøfting av saker som impliserer spørsmål om medisinsk undersøkelse.

Det ble utført 35 rettsmedisinske undersøkelser ved Barnehuset i 2011. En økning på 15 fra 2010.

NETTVERKSARBEID, KOORDINERING OG SAMRÅD

Statens Barnehus Bergen har med utgangspunkt i mandat og føringer etablert en struktur for tverrfaglig og tverretattlig samarbeid. Et sentralt mål for Barnehusene er at etatene som har ansvar for barn i disse sakene samarbeider til beste for barnet.

Hovedaktører i samarbeidet er politiet ved etterforsker, politijurist, avhører, saksbehandler/leder fra ansvarlig kommunal barneverntjeneste og rådgiver/psykolog fra Barnehuset. Dette samarbeidet reguleres av den enkelte etats lover og forskrifter, samt veiledere og handlingsplaner som er utgitt av ulike departementer. Det kan spesielt nevnes *Seksuelle overgrep mot barn - en veileder for hjelpeapparatet*, utgitt av Sosial- og helsedirektoratet oktober 2003, rundskriv Q-24, mars 2005, *Barnevernet og taushetsplikten*, opp-

lysningsretten og opplysningsplikten, utgitt av Barne- og familiedepartementet, og Påtaleinstruksen § 5.2.

SAMRÅDSMØTER

Barnehuset koordinerer arbeidet i forbindelse med at barn skal i dommeravhør. Barnehuset inviterer til samråd i forkant og etterkant av dommeravhør. I tillegg til politi, påtale og kommunalt barnevern kan også andre involverte etater bli invitert til samråd. I dette samarbeidet drøftes ivaretagelse av barnet før, under og etter dommeravhøret. Risikovurdering av barnets situasjon står sentralt.

BARNEVERNTJENESTENS TILSTEDEVÆRELSE VED DOMMERAVHØR

Dersom barneverntjenesten har fått melding om eller er informert om det anmeldte forhold, inviteres de til å overvære dommeravhøret. Dette for å unngå at barnet må fortelle sin historie flere ganger før igangsetting av tiltak. Barneverntjenesten får gjennom sin tilstedeværelse foretatt en risikoanalyse og fortløpende vurdere om det er behov for å sette inn akutte tiltak ut fra de opplysninger som fremkommer under avhøret.

BARNEVERNTJENESTEN

Barnehuset samarbeider med den kommunale barneverntjeneste om det enkelte barn. Samarbeidet i enkeltsaker foregår i samråd og i forbindelse med videre oppfølging av barn og familie. Konsultasjoner og veiledning er også en del av Barnehuset sitt tilbud til barnevernet og annet hjelpeapparat.

POLITI OG PÅTALE

Politiet er en av Barnehuset sine viktige samarbeidspartnere. Politidirektoratet har utarbeidet skriftlige føringer til politidistriktene i regionen om bruk av Barnehuset. Videre er det for Hordaland og Sogn og Fjordane politidistrikt nedfelt rutinebeskrivelser. Rutinene blir jevnlig gjennomgått og evaluert i møter med politi og påtaleledelse.

De fleste saker som omhandler overgrep i nære relasjoner kommer som anmeldelse fra barnevernet. Barnehuset blir kjent med sakene når det mottas en kopi av begjæring sendt tingretten. I de fleste tilfeller blir samarbeidet igangsatt ved at politi, avhører og barnevern deltar på samråd sammen med Barnehuset.

TINGRETTENE

Det er seks tingretter i vår region:

BERGEN	73 avhør	alle i Barnehus	
NORDHORDLAND	67 avhør	alle i Barnehus	
HARDANGER	5 avhør	alle i Barnehus	
FJORDANE	16 avhør	7 i Barnehus	9 i tingretten
SOGN	6 avhør	2 i Barnehus	4 ved politistasjon
SUNNHORDLAND	11 avhør	8 i Barnehus	3 i tingretten

En sak i tingretten kan inkludere flere barn, for eksempel søsken, og reflekterer derfor ikke samme totalantall som Barnehuset. Vi har også noen avhør for andre tingretter i landet. Sunnhordland tingrett dekker kommuner i Hordaland fylke, men benyttes også av Haugaland og Sunnhordland politidistrikt.

Avhør av barn reguleres av *Straffeprosessloven* § 239, med tilhørende forskrift. Denne regulerer dommeravhør og barn under 16 år og utviklingshem-

mede utsatt for overgrep, vil i hovedregel bli foretatt ved et dommeravhør. Tingrettene er ansvarlig for gjennomføring av dommeravhør. En dommer fra tingretten leder avhøret og en politi med særlig kompetanse fortar selve avhøret av barnet.

KONSULTASJONER

Barnehuset har hatt 104 konsultasjoner og veiledninger i 2011. Konsultasjon innebærer at saken kan drøftes anonymt. Dette kan være konsultasjon per telefon eller mer omfattende gjennomgang i møter.

Statens Barnehus Bergen har flest konsultasjoner når det er mistanke om seksuelle overgrep.

Ved henvendelser hvor det er lav grad av mistanke henvises det videre til kommunenes konsultasjonsteam, som er godt utbygd i denne regionen.

TVERRETATLIGE GRUPPER OG FAGLIG SAMARBEID

Barnehuset deltar på møter med andre instanser som arbeider med samme problematikk.

I 2011 har Barnehuset deltatt på tverretatlige møter hos fylkeslegen i Hordaland med vold og overgrep som tema.

Barnehuset deltar fast i fagnettverk bestående av Støttesenteret mot incest og seksuelle overgrep i Hordaland, helsestasjonspersonell, Barneklubben, Redd Barna, og Barnevernvakten.

Barnehuset har utarbeidet en samarbeidsavtale med Ressurssenter om vold og traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS Vest). I 2011 ble samarbeidet med et fagutviklingsprosjekt sluttført.

Barnehuset har etablert samarbeid med representanter for tannhelsetjenesten i fylkene Hordaland, Rogaland og Sogn og Fjordane, samt Universitetet i Bergen. Der har vært avholdt møter med fokus på deling av kompetanse og utvikling av rutiner ved mistanke om overgrep mot barn, samt tema vedrørende avdekkende samtaler med barn. Barneombudet har vært engasjert i dette arbeidet.

FAG OG KOMPETANSEUTVIKLING

I Barnehusets målsetting heter det blant annet: «*Barnehuset skal tilrettelegge for økt kunnskap og forskning på feltet*». Dette skal komme til uttrykk gjennom informasjon og undervisning, og gjen-

nom gode evalueringsredskaper. Ansatte på Barnehuset skal til enhver tid ha god kunnskap om feltet og være faglig oppdatert om temaet overgrep mot barn i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv.

FAGUTVIKLING

I 2011 har Barnehuset i Bergen, sammen med flere samarbeidspartnere igangsatt utprøving av avhørsmetodikken sekvensielle avhør av førskolebarn. Dette skjer foreløpig i samarbeid med Sogn og Fjordane og Sunnhordaland politidistrikter. Hordaland politidistrikt har ikke deltatt. Se mer under *Fagutviklingsprosjekter*

s. 18. Barnehuset, i samarbeid med familievoldskordinator og RVTS, har gjennomført fagutviklingsprosjektet *Samarbeid mellom Barnehuset og politi knyttet til dommeravhør*. Et viktig resultat fra dette prosjektet var avhørernes uttrykte behov for tilbakemelding på egne avhør. Like tydelig ble det fremhevet betydningen av gode samrådsmøter i forkant av dommeravhør. Dette er forhold Barnehuset har lagt inn i videre planer for 2012.

Barnehuset arrangerer faste halvårslige samlinger for avhørerne. Her tilbys eksterne og interne forelesere på aktuelle tema. Familievolds/SO- koor-

dinator i Hordaland politidistrikt er nær samarbeidspart i forhold til planlegging av disse samlingene.

IVARETAKING OG UTVIKLING AV EGEN KOMPETANSE

Statens Barnehus Bergen mottar regelmessig veiledning av psykolog Haldor Øvereide ved Institutt for familie- og relasjonsutvikling.

Barnehuset har egne fagmøter der både organisasjonsutvikling og fag- og metodeutvikling er tema.

Deltakelse på utvalgte lokale og nasjonale kurs og konferanser er av stor betydning, både for å bygge og dele faglig kompetanse og for å etablere nettverk med fagfolk i andre etater og land som arbeider med tilsvarende tema om overgrep mot barn.

Barnehuset har i 2011 prioritert å delta og bidra på to internasjonale konferanser og har hatt stort utbytte av dette i utvikling av organisasjonen. Barnehuset deltok med to representanter på en verdenskonferanse i San Diego. I den anledning ble det invitert med to deltakere fra henholdsvis barneklubben og politiet. Denne type konferansene har stor betydning for arbeidet med å utvikle Barnehuset i Norge og etablere en felles forståelse mellom etatene. I tillegg deltok vi med to representanter på den europeiske ISPCAN konferansen

i Finland. To ansatte fra Barnehuset hadde foredrag på konferansen: Reidun Dybsland med *Cooperation between the police and Barnehuset Bergen (Children's house) related to forensic interviews of children ex-*

posed to sexual abuse and/or domestic violence. A professional project og Kristin Konglevoll Fjel med *Developing Children's Houses in Norway, 2007-2011.*

TYPE SAK	ANTALL DAGER I GJENNOMSNITT FRA ANMELDELSE TIL POLITI BER TINGRETT OM AVHØR AV BARNET (begjæring)	ANTALL DAGER I GJENNOMSNITT FRA BEGJÆRING OM AVHØR ER SENDT FRA POLITI TIL BARNET BLIR AVHØRT (dommeravhør)	ANTALL DAGER I GJENNOMSNITT SAMMENLAGT FRA ANMELDELSE TIL AVHØR AV BARNET (dommeravhør)
Alle	31	22	54
Seksuelle overgrep	29	22	51
Vold	34	23	58
Eksponert for vold i nære relasjoner	51	19	70
Annet	41	16	57

Tabell 1: Tidsbruk fra anmeldelse til første dommeravhør ved Statens Barnehus Bergen 2011 (se s. 17)

UTFORDRINGER OG PLANER FREMOVER

TID FRA ANMELDELSE TIL DOMMERAVHØR

Statens Barnehus Bergen har i prosjektperioden uttrykt stor bekymring for at det tar lang tid fra anmeldelse til dommeravhør. I 2008 var gjennomsnittlig tid fra inngitt anmeldelse til dommeravhør 38 dager, i 2009 42 dager, i 2010 45 dager og i 2011 54 dager. Til sammenligning med andre Barnehus i Norge ser vi at dette er et gjennomgående problem i ulike landsdeler med en variasjon fra 49 dager til 90 dager i gjennomsnitt (*se tabell 1 s. 15*)

Det er bekymringsfullt at det ofte tar lang tid fra et forhold blir anmeldt til barnet får fortalt sin historie i avhør. Mistanke om overgrep kan føre til at en hel familie kommer i krise og barnet utsettes for store belastninger. Dette gjelder også om mistankene viser seg å være grunnløse. Det får ofte uheldige konsekvenser når det tar lang tid fra anmeldelse til avhør, både med tanke på ivaretagelse av barnet, risikovurdering og av hensyn til bevissikring i straffesaken.

I tillegg kan tidsbruken gjøre at barnets forklaring mister kraft og troverdighet grunnet tidsforløpet eller at barnet ikke forklarer seg.

Barnehuset er bekymret for at tidsbruken fremdeles er høy og ikke ser ut å reduseres til tross for et sterk fokus på problematikken. I følge *Straffeprosessloven § 239, 4. ledd* skal avhør av barn og utviklingshemmede utsatt for seksuelle overgrep foretas innen to uker etter at anmeldelse av den straffbare handlingen er inngitt til politiet, med mindre særlige grunner tilsier at det foretas senere. Selv om gjennomsnittet i sedelighetssaker er noe lavere, er det langt fra innen fristen. Som vi ser i *tabell 1* er tidsbruken på denne type sak på 51 dager.

Det er med stor uro Barnehuset ser at fristen på to uker overskrides i nærmest alle saker og at tidsbruken fortsetter å øke. For å kunne redusere tidsbruk og holde tidsfrister er det etter Barnehuset sitt syn nødvendig med et felles mål og et aktivt samarbeid mellom involverte parter. Barnehuset har slik ordningen fungerer i dag ikke påvirkningsmulighet siden vi ikke er informert om saken før politiet kontakter (begjærer) domstolen med ønske om å avhøre barnet. Det er ikke ventetid ved Barnehuset for å foreta avhør av barn og voksne utviklingshemmede.

Hovedvekten av tidsbruken synes å ligge hos politiet i forhold til for lang tidsbruk før dommeravhør begjæres for tingretten. Se *tabell 1*, s. 15 for oversikt over antall dager hos politiet og antall dager hos tingretten før barnet kommer til avhør.

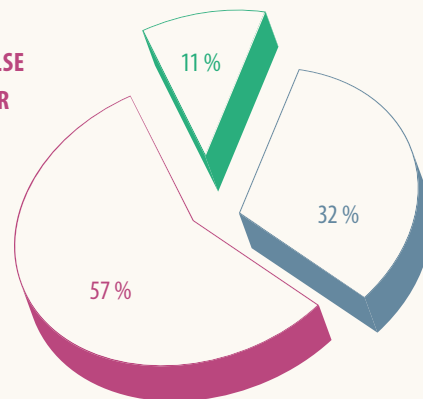
KARTLEGGING OG BEHANDLING

I 2011 har vi fortsatt arbeidet for å styrke spesifikk kartlegging av traumereaksjoner og gi flere barn og familier behandlingsoppfølging. Vi ønsker å øke tilbudet ytterligere i de kommende år. Vi ønsker også å måle effektene av den oppfølging/behandling som gis ved Barnehuset, ved at kartlegging før og etter

TID FRA ANMELDELSE TIL DOMMERAVHØR

(basert på 189 saker)

- 0-2 uker
- 2-4 uker
- over 4 uker

sammenlignes. Det er på disse områdene ønskelig med et samarbeid med de andre Barnehusene.

Barnehuset vil fortsatt arbeide for et tettere samarbeid med psykisk helsevern for barn og unge ved henvisning og overføring.

Barnehuset vil ha fokus på at kartlegging av traumereaksjoner og behandlingsbehov i større grad blir en del av skadedokumentasjon til bruk under etterforskning og eventuell rettsak.

FAGUTVIKLINGSPROSJEKT I 2012

SKIP (systematisk kriseintervensjon prosjekt): Barnehuset har startet et prosjekt med fokus på hurtig oppfølging og behandling av familier. Hovedmålet er å

øke omsorgspersonens evne til å gi støtte til barnet, og redusere traumesymptomer hos barn. SKIP bygger på en behandlingsmodell for kriseintervensjon for barn utsatt for vold og seksuelle overgrep. Vår modell er bygget på det amerikanske konseptet CFTSI - *Brief Family-Based Crisis Intervention* (Berkowitz & Marans, 2009). Modellen er familiebasert for tidlig intervensjon og sekundær forebygging. Vi har tilpasset og systematisert det arbeidet vi gjør, etter den amerikanske modellen. To rådgivere og psykologspesialist prøver ut modellen i fem saker i første halvår 2012.

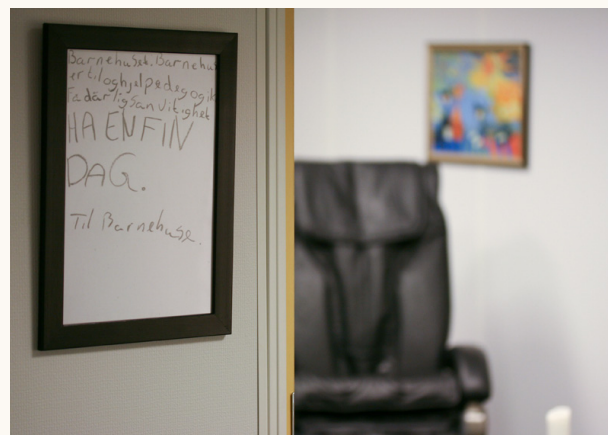

SEKVENSIELLE AVHØR

Det er særlig krevende å avhøre barn under 6 år om vold og overgrep. I Norge har vi ingen tilpasset metodikk og vi har lite spesialisert kompetanse på avhør av små barn og utviklingshemmede. I 2011 ble det igangsatt utprøving av avhørsmetodikken *sekvensielle avhør*. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom KRIPOS (Den nasjonale enhet for bekjempelse av organisert og annen alvorlig kriminalitet), fagpersonell ved Politihøgskolen og Statens Barnehus Bergen. Det er gjennomført syv sekvensielle avhør til nå, og det er et mål med et antall på tjue. Politi og tingretter i Sunnhordaland, Haugaland og Sogn og Fjordane

politidistrikt har bidratt til prosjektet. Vi ønsker et utvidet samarbeid med Hordaland politidistrikt for få et økt antall saker til prosjektet. Det er også etablert et faglig samarbeid med Stavanger politidistrikt og Statens Barnehus Stavanger. Prosjektet vil avsluttes med en rapport i løpet av 2012 og videre metodeutvikling vil skje hos KRIPOS og Politihøgskolen. Justisdepartementet har nedsatt en arbeidsgruppe som arbeider med rammer for avhør av barn og utviklingshemmede. Arbeidsgruppen har bedt om en gjennomgang av resultatene fra prosjektet før sin innstilling i juni 2012.

KOLLEGAEVALUERING

Som resultat av et fagutviklingsprosjekt som ble gjennomført i 2010 og ferdigstilt i 2011, har Barnehuset i samarbeid med politiets barneavhørere innført faste tilbakemeldinger etter avhør. Dette gjennomføres ved kollegaevaluering i gruppe med gjennomgang av dommeravhør hver annen måned. I tillegg arrangeres halvårlige fagsamlinger i samarbeid med SO-koordinator. Dette er viktig for å utvikle og vedlikeholde avhørers kompetanse og gir rom for faglig fellesskap på tvers av profesjoner. Barnehuset vil fortsette den sterke satsingen på økt kvalitet av dommeravhør i 2012.

UTVIKLING PÅ NASJONALT PLAN

Gjennom ledersamarbeid og faglige samlinger arbeider Barnehusene i Norge for å utvikle en felles plattform. På ledernivå er det etablert et nasjonalt samarbeid for å utvikle en felles faglig forståelse. Spørsmål knyttet til drift, organisering og evaluering drøftes fortløpende. Det arrangeres årlige Barnehus-samlinger med aktuelle tema knyttet til barnehusenes drift og utvikling. En gruppe har arbeidet for utvikling av *Acos* som saksbehandlingsprogram tilpasset Barnehusene. En ny

hjemmeside er utarbeidet for alle Barnehusene i 2011. Grupper på tvers av Barnehusene etableres ved behov. En arbeidsgruppe nedsatt av justisdepartementet har arbeidet med nødvendige endringer i lov og forskrifter som må til for å oppnå målsettingen med å bedre rettssikkerheten rundt dommeravhør og nødvendige endringer som følge av oppretting av Barnehus. Barnehusene i Norge har en representant i denne gruppen. Arbeidsgruppen skal levere sin innstilling juni 2012.

EVALUERING

Politidirektoratet har fått i oppdrag fra Justisdepartementet å forestå en evaluering av Barnehusene i Norge. Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) er tildelt hovedansvaret for evalueringen. Politihøgskolen har delansvar for evaluering og har ansvar for den politifaglige delen. Evalueringen ferdigstilles juni 2012.

STATISTIKK

ANTALL SAKER/KLIENTER VED STATENS BARNEHUS BERGEN I 2011 FORDELT PÅ TYPE SAK (2010 OG 2009 I PARENTES)

Seksuelle overgrep:.....	114 (102, 107)
Vold:.....	94 (106, 110)
Eksponert for vold i nære relasjoner:	21 (42, 23)
Annet:	30 (39, 30)
Nettbasert:	3 (--)
Tvangsekteskap:.....	1 (--)
Saker totalt:	248 (262, 242)

Noen saker omhandler flere typer overgrep.

ANTALL KONSULTASJONER VED STATENS BARNEHUS BERGEN I 2011 FORDELT PÅ TYPE SAK (2010 OG 2009 I PARENTES)

Seksuelle overgrep:.....	73 (66, 94)
Vold:.....	28 (28, 33)
Eksponert for vold i nære relasjoner:	5 (6, 8)
Annet:	8 (36, 23)
Konsultasjoner totalt:.....	104 (124, 158)

Noen konsultasjoner omhandler flere typer overgrep.

ANTALL AVHØR AVHOLDT VED STATENS BARNEHUS BERGEN I 2011 (2010 OG 2009 I PARENTES)

Dommeravhør:.....	216 (223, 221)
Sekvensielle avhør:	2 (å 3 sekvenser) (--)
Politiavhør:.....	5 (--)
Rettslig vitneavhør:.....	1 (--)
Avhør totalt:	228 (228)

TID FRA ANMELDELSE TIL BEGJÆRING, OG FRA BEGJÆRING TIL DOMMERAVHØR AVHOLDT I 2011 (2010 OG 2009 I PARENTES)

ALLE TYPER SAKER (basert på 189 dommeravhør)

Anmeldelse til begjæring:	31 dager i gjennomsnitt (26)
Begjæring til dommeravhør:.....	22 dager i gjennomsnitt (19)
Totalt:	54 dager i gjennomsnitt (45, 42)

ANNET (basert på 25 dommeravhør)

Anmeldelse til begjæring:	41 dager i gjennomsnitt (36, 26)
Begjæring til dommeravhør:.....	16 dager i gjennomsnitt (18, 24)
Totalt:	57 dager i gjennomsnitt (54, 50)

SEKSUELLE OVERGREP (basert på 88 dommeravhør)

Anmeldelse til begjæring:	29 dager i gjennomsnitt (14, 15)
Begjæring til dommeravhør:.....	22 dager i gjennomsnitt (18, 7)
Totalt:	51 dager i gjennomsnitt (32, 22)

EKSPONERT FOR VOLD I NÆRE RELASJONER (basert på 18 dommeravhør)

Anmeldelse til begjæring:51 dager i gjennomsnitt (39, 34)

Begjæring til dommeravhør:..... 19 dager i gjennomsnitt (21, 6)

Totalt:70 dager i gjennomsnitt (60, 40)

VOLD (basert på 87 dommeravhør)

Anmeldelse til begjæring:34 dager i gjennomsnitt (32, 25)

Begjæring til dommeravhør:.....23 dager i gjennomsnitt (19, 22)

Totalt:58 dager i gjennomsnitt (51, 47)

ANTALL AVHØR AV UTVIKLINGSHEMMEDE OVER 16 ÅR AVHOLDT VED STATENS BARNEHUS BERGEN I 2011 (2010 OG 2009 I PARENTES)

1 avhør (--)

MEDISINSKE UNDERSØKELSER FORETATT PÅ STATENS BARNEHUS BERGEN I 2011 (2010 OG 2009 I PARENTES)

35 medisinske undersøkelser (20)

DOMMERAVHØR FORETATT UTENFOR STATENS BARNEHUS BERGEN I 2011 (2010 OG 2009 I PARENTES)

Fjordane tingrett:	9 (8)
Nordhordland tingrett:.....	0 (0)
Hardanger tingrett:.....	0 (--)
Bergen tingrett:.....	0 (1)
Sogn tingrett:.....	4 (3)
Sunnhordland tingrett:.....	3 (9)
Totalt	16 avhør foretatt utenfor Barnehuset

TILTALER OG DOMMER (tall fra Hordaland politidistrikt) (2010 OG 2009 I PARENTES)

Rettskraftige volds- og sedelighetssaker der fornærmede var under 16 år:	432 (414, 315)
Tiltale:.....	79 (81, 38)
Domfellelse:.....	57 (48, 31)

STATENS BARNEHUS BERGEN

Allehelgensgate 4
5016 BERGEN

55 55 69 00

www.statensbarnehus.no

post@barnehuset.net

